

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 19 października 1982 r.

w sprawie zasad zwalniania kościołów i związków wyznaniowych oraz ich jednostek organizacyjnych od podatków obrotowego i dochodowego.

Na podstawie art. 5 ust. 2 i art. 20 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku dochodowym (Dz. U. z 1972 r. Nr 53, poz. 339, z 1976 r. Nr 40, poz. 231 i z 1980 r. Nr 27, poz. 111), art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku obrotowym (Dz. U. z 1972 r. Nr 53, poz. 338 i z 1976 r. Nr 40, poz. 232) oraz art. 38 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 27, poz. 111) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie reguluje warunki zwolnienia od podatków obrotowego i dochodowego działających na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej kościołów, związków wyznaniowych i ich jednostek organizacyjnych, sposób udowadniania okoliczności uzasadniających zwalnianie od podatku dochodowego, jak również określa, jakie dochody uważa się za przekazane bezpośrednio na cele statutowe oraz, jakie wydatki uważa się za koszty funkcjonowania.

2. Jednostkami organizacyjnymi kościołów i związków wyznaniowych, zwanymi dalej „jednostkami wyznaniowymi”, są:

- 1) diecezje i jednostki równorzędne (np. okręgi, kustodie),
- 2) paralie i jednostki równorzędne (np. gminy wyznaniowe, zbory, kongregacje),
- 3) jednostki organizacyjne nie wchodzące w skład parafii i jednostki równorzędne posiadające samodzielną administrację (np. rektoraty),
- 4) zakłady (szkoły) kształcenia duchownych (np. seminaria duchowne), z zastrzeżeniem wynikającym z ust. 3,
- 5) domy zakonne, klasztory, domy prowincjalne i generalne.

3. Seminaria duchowne zakonne traktuje się jako odrębne jednostki wyznaniowe, jeżeli nadrzędna

zwierzchnia władza zakonna zawiadomi właściwy organ podatkowy o tej odrębności.

4. Jednostki wyznaniowe stanowią odrębne podmioty podatkowe w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym.

5. Minister Finansów na wniosek zainteresowanych zwierzchnich władz kościelnych lub zakonnych może uznać za odrębne podmioty podatkowe inne jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych niż wymienione w ust. 2.

§ 2. Zwolnienie od podatku dochodowego przewidziane w art. 5 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku dochodowym (Dz. U. z 1972 r. Nr 53, poz. 339, z 1976 r. Nr 40, poz. 231 i z 1980 r. Nr 27, poz. 111) następuje pod warunkiem udowodnienia przez jednostki wyznaniowe okoliczności uzasadniających zwolnienie na podstawie prowadzonych ksiąg, a w razie braku obowiązku prowadzenia tych ksiąg — w sposób określony w § 18 rozporządzenia.

§ 3. Zwalnia się od podatków obrotowego i dochodowego przychody:

- 1) jednostek wyznaniowych ze sprzedaży miesięcznika w języku polskim „L'Osservatore Romano”,
- 2) jednostek wyznaniowych wymienionych w § 1 ust. 2 pkt 2, 3 i 5 ze sprzedaży wydawnictw religijnych i dewocjonalii, prowadzonej w obrębie obiektów sakralnych, pod warunkiem:
 - a) posiadania zezwolenia na prowadzenie takiej działalności, przewidzianego w odrębnych przepisach,
 - b) przeznaczania w całości dochodu uzyskanego z tej działalności na cele statutowe tych jednostek oraz udowodnienia tego księgami rachunkowymi.

§ 4. 1. Za dochody przeznaczone bezpośrednio na cele statutowe jednostek wyznaniowych uważa się dochody tych jednostek wydatkowane na:

- 1) spełnianie kultu religijnego oraz nabycie, wyposażenie i utrzymanie obiektów i przedmiotów służących temu kultowi,
- 2) nabycie i budowę (odbudowę, przebudowę, rozbudowę lub adaptację) budynków lub innych nieruchomości na potrzeby wyznaniowe,
- 3) kształcenie duchownych,
- 4) akcję duszpasterską wśród Polonii zagranicznej i misje,
- 5) cele naukowe, oświatowe, dobroczynne i opieki społecznej,
- 6) cele użyteczności społecznej, np. na Centrum Zdrowia Dziecka, Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia, walkę z alkoholizmem, narkomanią, chuligaństwem,
- 7) indywidualne wsparcia i zapomogi dla osób fizycznych,
- 8) cele prowadzonych lub nadzorowanych redakcji i wydawnictw,
- 9) utrzymanie zakonników, alumnów, emerytów oraz chorych i niezdolnych do pracy osób duchownych i ich rodzin.

2. Jeżeli jednostka wyznaniowa utraciła prawo do zwolnienia od podatku dochodowego, dochody wydatkowane na cele wymienione w ust. 1 pkt 2 i 9 oraz na konserwację zabytków wyłącza się z dochodu podlegającego opodatkowaniu.

§ 5. 1. Nie powoduje utraty prawa do zwolnienia od podatku dochodowego przekazanie części dochodu:

- 1) przez diecezje i jednostki równorzędne oraz domy zakonne na rzecz:
 - a) ich władz zwierzchnich,
 - b) zakładów kształcenia duchownych i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego,
 - c) prowadzonych lub nadzorowanych szkół, internatów, przedszkoli, żłobków i zakładów opieki społecznej,
- 2) przez parafie i jednostki równorzędne na rzecz:
 - a) innych parafii i jednostek równorzędnych,
 - b) diecezji i jednostek równorzędnych,
 - c) domów zakonnych z tytułu misji i rekolekcji,
 - d) zakładów kształcenia duchownych i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego,
 - e) prowadzonych lub nadzorowanych szkół, internatów, przedszkoli, żłobków i zakładów opieki społecznej.

2. Przekazaną część dochodu wyłącza się z dochodu podlegającego opodatkowaniu i dolicza do przychodów jednostki otrzymującej.

§ 6. 1. Za koszty funkcjonowania jednostek wyznaniowych uważa się stałe wydatki związane z funkcjonowaniem tych jednostek, w tym również:

- 1) diety i koszty podróży duchownych i zakonników,
- 2) wynagrodzenia osób zatrudnionych oraz składki na ubezpieczenie społeczne, diety i koszty podróży,
- 3) wydatki na zakup wyposażenia biur i kancelarii, wydatki i opłaty z tytułu czynszu, opału, oświetlenia, świadczeń komunalnych, ubezpieczeń majątkowych,

podatków i opłat terenowych i administracyjnych, koszty druków, wydawnictw urzędowych oraz wydatki na remonty i konserwację budynków administracyjnych, ich wyposażenia i urządzeń,

- 4) wydatki na wyposażenie domów zakonnych, prowadzonych szkół, internatów i zakładów opieki społecznej,
- 5) wydatki na nabycie, utrzymanie i eksploatację środków transportowych,
- 6) wydatki na prowadzenie katechez i parafialnej.

2. Koszty funkcjonowania potrąca się z przychodów w roku podatkowym, w którym zostały poniesione, bez względu na okres, którego dotyczy.

§ 7. 1. Jednostki wyznaniowe są obowiązane prowadzić księgi rachunkowe, które powinny obejmować wszystkie przychody i rozchody, zarówno w gotówce, jak i w naturze, z zastrzeżeniem § 10.

2. Jednostki wyznaniowe prowadzące działalność podlegającą podatkowi obrotowemu, co do której istnieje obowiązek prowadzenia ksiąg, obowiązane są dla każdego rodzaju działalności prowadzić księgi handlowe lub księgę przychodów i rozchodów zamiast ksiąg podatkowych.

3. W księgach, o których mowa w ust. 2, jednostka wyznaniowa wykazuje wszystkie wpłaty dotyczące działalności podlegającej podatkowi obrotowemu i wszystkie kwoty pobrane przez tę jednostkę.

§ 8. 1. Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych nie dotyczy domów zakonnych i klasztorów, które nie posiadają kościołów i kaplic publicznych, a których przychody pochodzą wyłącznie:

- 1) z wynagrodzeń zakonników za prace poza domem zakonnym oraz z otrzymywanych przez zakonników emerytur i rent,
- 2) z przychodów lub dochodów zakonników, opodatkowanych podatkami: od wynagrodzeń, obrotowym, dochodowym, gruntowym lub opłatą skarbową z tytułu wykonywania rzemiosła albo zwolnionych od tych podatków (opłaty skarbowej),
- 3) z prowadzonych przez domy zakonne gospodarstw rolnych opodatkowanych podatkiem gruntowym albo zwolnionych od tego podatku.

2. Jeżeli domy zakonne i klasztory uzyskują przychody nie wymienione w ust. 1, obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych powstaje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym osiągnęły te przychody.

§ 9. Księgi rachunkowe oraz księgi przychodów i rozchodów należy prowadzić według ustalonego wzoru i zgodnie z objaśnieniami zamieszczonymi na ich wzorach.

§ 10. Obowiązek wpisywania do ksiąg rachunkowych wszystkich przychodów i wydatków nie dotyczy przychodów w naturze:

- 1) pochodzących z własnego gospodarstwa rolnego jednostki wyznaniowej, przeznaczonych na potrzeby tego gospodarstwa lub na utrzymanie zakonników, alumnów, emerytów, chorych i niezdolnych do pracy osób duchownych, jak również przeznaczonych na potrzeby prowadzonych zakładów opieki społecznej, żłobków, przedszkoli, szkół i internatów,
- 2) pochodzących z zagranicy darów, które zostały przekazane:

- a) w całości instytucjom państwowym lub organizacjom społecznym albo innym instytucjom wyznaniowym realizującym cele opieki społecznej,
- b) jako wsparcie i zapomogi dla osób fizycznych, jeżeli prowadzona jest odrębna ewidencja tych darów,
- c) na utrzymanie osób wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 9.

§ 11. 1. Zwierzchnie jednostki wyznaniowe będące podmiotami podatkowymi obowiązane są objąć prowadzonymi księgami przychody i rozchody podległych im jednostek nie będących podmiotami podatkowymi.

2. Dla jednostek podległych mogą być pomocniczo prowadzone odrębne księgi rachunkowe. Zapisy w tych księgach po upływie każdego miesiąca powinny być przeniesione w sumach ogólnych do ksiąg rachunkowych zwierzchniej jednostki wyznaniowej.

§ 12. 1. Przychody i rozchody w naturze powinny być księgowane według przeciętnych cen rynkowych.

2. Jeżeli przychodem w naturze jest pochodzący z kraju dar, który został w całości przekazany instytucji państwowej lub organizacji społecznej albo innej instytucji wyznaniowej, realizującym cele opieki społecznej, lub jako wsparcie dla osoby fizycznej, taki przychód i rozchód może być księgowany w wartości poniesionych kosztów lub ewidencyjnie w wartości 1 zł.

§ 13. 1. Zapisy w księgach rachunkowych oraz księgach przychodów i rozchodów powinny być udokumentowane.

2. Przychody ze składek, ofiar i ze sprzedaży płodów z gospodarstwa rolnego, na które brak jest odpowiednich dowodów, powinny być udokumentowane protokołami podpisanymi przez dwie osoby.

3. Nie wymagają udokumentowania dowodami zapisy przychodów wymienionych w § 8 ust. 1.

4. Zapisy w księgach dotyczące wydatków powinny być udokumentowane rachunkami odpowiadającymi warunkom określonym w odrębnych przepisach.

5. Na udokumentowanie zapisów mogą być przedstawione oświadczenia, określające cel wydatku oraz zaopatrzone w datę i podpisy osób, które bezpośrednio dokonały wydatków, jeżeli wydatki dotyczą:

- 1) kosztów przejazdów, diet i ryczałtów za noclegi,
- 2) kosztów poniesionych na tragarzy,
- 3) kosztów transportu, jeżeli zgodnie z przepisami o przewozie kwity przewozowe są odbierane przy wydawaniu przesyłki, oraz kosztów dorożek, wózków ręcznych i rowerowych,
- 4) wsparcia i zapomóg dla osób fizycznych; w tych wypadkach mogą nie zawierać danych dotyczących osób otrzymujących wsparcia lub zapomogi,

5) innych drobnych kosztów, które ze względu na swój rodzaj wyłączają możliwość uzyskania dowodu i które nie przekraczają 0,25% rocznego przychodu.

§ 14. 1. Wszelkie zdarzenia podlegające ujawnieniu w księgach powinny być uwidocznione w dniu, w którym nastąpiły, a w księgach rachunkowych — najpóźniej w dniu następnym.

2. Organ podatkowy może, na wniosek jednostki wyznaniowej, zezwolić na księgowanie w księgach rachunkowych powtarzających się drobnych przychodów lub wydatków w odstępach dekadowych lub miesięcznych; nie dotyczy to składek i ofiar.

§ 15. Księgi przychodów i rozchodów, należy dołączyć do rocznego zeznania podatkowego składanego zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 16. Terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego może w szczególnie uzasadnionych wypadkach, na wniosek jednostki wyznaniowej, zezwolić na prowadzenie zamiast ksiąg rachunkowych innego rodzaju ksiąg, pod warunkiem że księgi te będą zawierały co najmniej zespolone kont przewidziane we wzorach ksiąg, o których mowa w § 9.

§ 17. 1. Księgi powinny być prowadzone i przechowywane w siedzibie jednostki wyznaniowej.

2. Organ podatkowy może na wniosek jednostki wyznaniowej zezwolić na prowadzenie i przechowywanie ksiąg wraz z dokumentami poza lokalem siedziby jednostki wyznaniowej.

§ 18. 1. Jednostki wyznaniowe, zwolnione od obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych, przedstawiają organowi podatkowemu w celu udowodnienia prawa do zwolnienia od podatku dochodowego, łącznie z zeznaniem podatkowym, oświadczenie o wysokości przychodów według ich rodzajów określonych w § 8 i wydatków według ich rodzajów.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być podpisane przez przełożonego lub administratora jednostki wyznaniowej i zawierać stwierdzenie, że sporządzone zostało zgodnie z prawdą i że w czasie objętym oświadczeniem nie osiągnięto innych przychodów, ani też nie poniesiono innych wydatków.

§ 19. Tracą moc:

- 1) § 6 i § 9 ust. 1 pkt 22 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 1981 r. w sprawie podatków obrotowego i dochodowego od osób fizycznych i osób prawnych nie będących jednostkami gospodarki społecznej (Dz. U. Nr 18, poz. 89 i Nr 28, poz. 148),
- 2) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 lipca 1976 r. w sprawie prowadzenia ksiąg przez kościelne jednostki organizacyjne oraz zakony (Dz. U. Nr 27, poz. 158).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem § 7, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1983 r.

Minister Finansów: S. Nieckarz